



FERRAN ESQUILACHE MARTÍ

ferran.esquilache@gmail.com
www.harca.org

Doctor en Historia Medieval por la Universidad de Valencia
Investigador de Historia Medieval en la Universidad Jaume I

Actividad profesional y formación académica

- ▲ 2019-2021. Investigador contratado doctor en el Programa de apoyo a la incorporación de personal investigador de la Universidad Jaume I
- ▲ 2018-2019. Profesor asociado en la Universidad Autónoma de Barcelona
- ▲ 2017-2018. Profesor asociado en la Universidad Jaume I de Castellón
- ▲ 2016. Título de Doctor en Historia, Universidad de Valencia
- ▲ 2007. Diploma de Estudios Avanzados (DEA), Universidad de Valencia
- ▲ 2004. Licenciado en Historia per la Universidad de Valencia

Líneas de investigación

- Arqueología hidráulica de les grandes huertas
- Organización social del paisaje andalusí
- Transformaciones en los espacios agrarios de época feudal
- Historia Rural bajomedieval

Tesis doctoral

Título: «Els espais agraris i l'estructura social d'una gran horta fluvial andalusina. La construcció i evolució de l'Horta de València entre els segles VIII i XIII». Traducción: *Los espacios agrarios y la estructura social de una gran huerta fluvial andalusí. La construcción y evolución de la Huerta de Valencia entre los siglos VIII y XIII.*

Director: Dr. Enric A. Guinot Rodríguez, Catedrático de Historia Medieval de la Universidad de Valencia

Fecha de defensa: 15-1-2016

Nota: sobresaliente, *cum laude*

Publicaciones

Libros

- ▲ 2020 - [con Vicent Baydal], *De Carraixet a Bonrepòs i Mirambell. Els orígens medievals d'un poble valencià*. Valencia, Institución Alfons el Magnànim, 203 p. ISBN: 978-84-7822-837-9.
- ▲ 2019 - [con Frederic Aparisi], *Aigua per al pa, aigua per al sucre. La construcció de les séquies de Palma i d'en March a l'Alfàs de l'Horta de Gandia. Segles XIII i XV*, Lérida, Universitat de Lleida, 143 p. ISBN: 978-84-9144-192-2
- ▲ 2018 - *Els constructors de l'Horta de València. Origen, evolució i estructura social d'una gran horta andalusina entre els segles VIII i XIII*, Valencia, Publicacions de la Universitat de València, 451 p. ISBN: 978-84-9134-372-1
- ▲ 2010 - [con Enric Guinot], *Moncada i l'Orde del Temple en el segle XIII. Una comunitat rural de l'Horta de València en temps de Jaume I*, Valencia, Institución Alfons el Magnànim, 234 p. ISBN: 978-84-7822-574-3
- ▲ 2007 - *Història de l'horta d'Aldaia. Construcció i evolució d'un paisatge social*, Aldaya, Ajuntament d'Aldaia, 163 p.

Capítulos de libro

- ▲ En prensa – «Searching for the Origin: A new Interpretation for the Horta of Valencia in Times of al-Andalus», H. Kirchner y F. Sabaté (eds.), *Agrarian Archaeology: Irrigation, drainage, dry agriculture and pastures in Al-Andalus*, Turnhout: Brepols.
- ▲ En prensa – «Més enllà de la 'revolució verda'. El paper dels cultius en la formació de l'agrosistema andalusí», E. Vicedo (ed.), *Cultius, especialització i mercats. X Congrés sobre sistemes agraris, organització social i poder local*, Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs.
- ▲ En prensa – «Sobre el limitado papel del Estado en la construcción y la gestión de la Huerta de Valencia en época andalusí», A. Fábregas y A. García-Porras (eds.), *Poder y comunidades rurales en al-Andalus y el Magreb (ss. XIII-XV)*, Granada.
- ▲ 2019 – «Una herència reconstruïda. Canvis físics i institucionals en les hortes fluvials andalusines després de la conquesta cristiana», E. Vicedo (ed.), *Recs històrics: pagesia, història i patrimoni. IX Congrés sobre sistemes agraris, organització social i poder local*, Lérida: Institut d'Estudis Ilerdencs, 449-474.
- ▲ 2018 - [con Josep Torró] «'Por donde jamás habían sido conducidas aguas'. La transformación agraria del marjal norte de la Albufera de Valencia (siglos XIII-XV)», J. Torró y E. Guinot (eds.), *Trigo y ovejas. El impacto de las conquistas en los paisajes andalusíes (siglos XI-XVI)*, Valencia: PUV, 161-225.

- ▲ 2015 - «La alquería de Carlet en época andalusí», E. Alba (ed.), *Carlet. Historia, Geografía, Arte y Patrimonio*, Valencia, Universitat de València, 185-190.
- ▲ 2015 - [con Lourdes Roca], «Poblamiento y paisaje agrario de Torrent en época andalusí», J. Hermosilla (ed.), *Torrent. Historia, Geografía y Arte*, Valencia, Universitat de València, 109-116.
- ▲ 2014 - «La cuestión de la proporcionalidad en la distribución del agua de riego. El caso de la acequia de Favara (Huerta de Valencia)», C. Sanchis-Ibor *et al.* (eds.), *Irrigation, Society, Landscape. Tribute to Thomas F. Glick*, Valencia: Universidad Politécnica de Valencia, 50-69.
- ▲ 2014 - [con Josep Torró y Enric Guinot] «La transformation du milieu littoral dans une société médiévale de conquête : le royaume de Valence (c. 1240-c. 1330)», L. Mercuri, R. González Villaescusa, F. Bertonecello (eds.), *Implantations humaines en milieu littoral Méditerranéen : facteurs d'installation et processus d'appropriation de l'espace (Préhistoire, Antiquité, Moyen Âge). XXXIVe Rencontres internationales d'archéologie et d'histoire d'Antibes*, Antibes, Éditions APDCA, 411-422.
- ▲ 2014 - [con Vicent Baydal] «Exploitation and differentiation. Economic and social stratification in the rural muslims communities of the kingdom of Valencia, 13th-16th centuries», F. Aparisi y V. Royo (eds.), *Beyond lords and peasants. Rural elites and economic differentiation in Pre-Modern Europe*, Valencia, Universitat de València, 37-67.
- ▲ 2012 - «Perspectivas y problemas en la aplicación de la Arqueología hidráulica a las grandes huertas fluviales. Balance de la investigación en la huerta de Valencia», A. Castro *et al.* (eds), *Estudiar el pasado: aspectos metodológicos de la investigación en Ciencias de la Antigüedad y de la Edad Media*. Oxford, British Archaeological Reports, 211-221.
- ▲ 2012 - [con Ivan Martínez], «Les obres del palau reial de València a l'entorn del 1400. Un acostament a la història de la construcció valenciana en la baixa Edat Mitjana», R. Alcoy (ed.), *Contextos 1200 i 1400. Art de Catalunya i art de l'Europa meridional en dos canvis de segle*, Barcelona, Universitat de Barcelona, 407-416.
- ▲ 2012 - «Poblamiento y paisaje agrario de Quart en época andalusí», J. Hermosilla (ed.), *Quart de Poblet. Historia, Arte y Geografía*, Valencia, Universitat de València, 233-240.
- ▲ 2009 - «Sobre la rigidez de los sistemas hidráulicos y la evolución del parcelario en las huertas de moriscos. El caso de la acequia de Alèdua», *Actas del XI Simposio Internacional de Mudejarismo*, Teruel, Centro de Estudios Mudéjares, 379-392.

Artículos en Revistas

- ▲ 2019 - «L'organització hidràulica en dos husun rurals de l'amal d'Alzira. Les hortes fluvials de la Vall d'Alcalà en època andalusina», *Afers. Fulls de recerca i pensament*, 93, 377-407.
- ▲ 2017 - [con Enric Guinot], «Not only peasants: the myth of continuity in the irrigation communities of Valencia (Spain) in the Medieval and Early Modern Ages», *Continuity and Change*, 32-2, 129-156.
- ▲ 2016 - «Les hortes de Xirivella i Andarella en època medieval. Dos exemples de colonització feudal en el paisatge de l'Horta Sud», *Annals de l'IDECO*, 9, 67-85.
- ▲ 2015 - «Construcció i evolució del parcel·lari agrícola a l'Horta de València. La partida del Reialenc en el senyoriu de Torrent (segles XIII-XVI)», *Estudis d'Història Agrària*, 27, 13-41.
- ▲ 2014 - [con Enric Guinot], «La gestió tècnica de la irrigació en les hortes històriques valencianes. El sequier, dels orígens a la desaparició (segles XIII-XVII)», *Millars: espai i història*, 37, 59-99.
- ▲ 2012 - [con Enric Guinot], «La reorganización del paisaje agrario en la huerta de Valencia después de la conquista cristiana. El sistema hidráulico y el parcelario de Montcada y Benifaraig en el siglo XIII», *Debates de Arqueología Medieval*, 2, 229-276.
- ▲ 2012 - [con Ivan Martínez], «Les dificultats en l'aprofitament de les aigües del Xúquer. El molí, l'assut i la nora de Matada (segles XIII-XVI)», *Estudis d'Història Agrària*, 24, 55-76.
- ▲ 2011 - «L'evolució del paisatge agrari andalusí i feudal de les grans hortes fluvials. Les sèquies de Quart i del Comuner d'Aldaia a l'horta de València», *Recerques. Història, economia, cultura*, 62, 5-36.
- ▲ 2006 - «Paisatge agrari i alimentació a l'Horta de València dels segles XIII i XIV. Agricultura, ramaderia i aprofitament del medi natural», *Torrens. Revista de l'Arxiu de Torrent*, 16, 41-78.

Reseñas

- ▲ 2014 - «J. Torró y E. Guinot (eds.), Hidráulica agrária y sociedad feudal. Prácticas, técnicas y espacios», *Anuario de Estudios Medievales*, 44/1, 537-539.
- ▲ 2014 - «V. Martínez Enamorado, 'Umar ibn Hafsun, de la Rebeldía a la construcción de la Dawla», *Anales de la Universidad de Alicante. Historia Medieval*, 18 (2012-2014), 391-393.
- ▲ 2012 - «E. Guinot y S. Selma. Les séquies de l'Horta Nord de València: Mestalla, Rascanya i Tormos», *Anuario de Estudios Medievales*, 42/1, 324-325.

- △ 2012 - «R. Benítez *et al.* (eds.), Entre tierra y fe. Los musulmanes del reino cristiano de Valencia (1238-1609)», *Anuario de Estudios Medievales*, 42/1, 304-306.
- △ 2011 - «E. Guinot y J. Torró (eds.), Repartiments a la Corona d'Aragó (segles XII-XIII)», *Anuario de Estudios Medievales*, 41/1, 467-470.
- △ 2011 - «H. Kirchner (ed.), Por una arqueología agraria. Perspectivas de investigación sobre espacios de cultivo en las sociedades medievales hispánicas», *Medieval Archaeology. Journal of the Society for Medieval Archaeology*, 55, 359.
- △ 2010 - «R. Martí (ed.), Fars de l'islam. Antigues alimares d'al-Andalus», *Anuario de Estudios Medievales*, 40/2, 991-995.

Divulgación

- △ 2020 - [con Frederic Aparisi y Vicent Baydall], *La València contada. La ciutat, la mar i els quatre quaters*, Valencia, Drassana. ISBN:
- △ 2016 - [con Frederic Aparisi y Vicent Baydall], *Fer Harca (2). Més històries medievals valencianes*, Valencia, Drassana. ISBN: 978-84-944731-4-2
- △ 2015 - «La conquista de la Ciudad»; «El Llibre del Repartiment y la colonización»; «Las fronteras del Reino»; «La división administrativa del Reino»; «Las murallas»; «El Palacio Real»; «La huerta y la ciudad», R. Narbona (ed.), *Ciudad y Reino. Claves del Siglo de Oro valenciano*, Valencia, Ajuntament de València, p. 18-21; 22-24; 80-83; 84-87; 88-91; 113-115; 122-124. ISBN: 978-84-9089-022-6
- △ 2014 - [con Frederic Aparisi y Vicent Baydall], *Fer Harca. Històries medievals valencianes*, Valencia, Drassana. ISBN: 978-84-942860-0-1
- △ 2014 - «Els orígens medievals de la séquia d'Alèdua. Andalusins, moriscos i feudals a la foia de Llombai», *Centenari de la Comunitat de regants Séquia d'Alèdua d'Alginet*, Ajuntament d'Alginet 143-164.

Ponencias y comunicaciones en Congresos, Coloquios y Jornadas

- △ 2018. «Sobre la limitada intervención del Estado en la construcción de las grandes huertas de al-Andalus. El caso de la Huerta de Valencia», *Poder y comunidades rurales en al-Andalus y el Magreb (siglos XII.XV)*, Universidad de Granada.
- △ 2018. Con Maria Jesús Ortega, «From Valentia to Balansiya: social resilience and landscape change in the Early Islamic period in a Mediterranean alluvial plain (8th-9th centuries)», *Landscape Archaeology Conference 2018*, University of Newcastle (Reino Unido).

- ▲ 2016. Con Frederic Aparisi, «Valencian Demesnes in the Bottom Line: Management, Production and Commercialization (13th-18th Centuries)», *11th European Social Science History Conference*, Valencia.
- ▲ 2016. «Una herència reconstruïda. Canvis físics i institucionals en les hortes fluvials andalusines després de la conquesta cristiana», *IX Congrés sobre sistemes agraris, organització social i poder local. Recs històrics: pagesia, història patrimoni*. Universitat de Lleida, Alguaire.
- ▲ 2015. Con Enric Guinot, «Governing irrigation. The conflict between feudal power and collective management in the medieval and pre-modern Horta of Valencia», *Rural History 2015*, Girona.
- ▲ 2014. «La cuestión de la proporcionalidad en la distribución del agua de riego. El caso de la acequia de Favara (Huerta de Valencia)», *Irrigation, Society, Landscape. Tribute to T. F. Glick*, Valencia.
- ▲ 2013. Con Josep Torró y Enric Guinot, «La transformation du milieu littoral dans une société médiévale de conquête : le royaume de Valence (c. 1240-c. 1330)», *Implantations humaines en milieu littoral Méditerranéen : facteurs d'installation et processus d'appropriation de l'espace. XXXIVe Rencontres internationales d'archéologie et d'histoire d'Antibes*, (Francia).
- ▲ 2013. Con Frederic Aparisi, «Governing the Commons. The role of the elites in the use and management of commons in the Midlands of the kingdom of Valencia in Middle ages», *Rural History 2013*, Berna (Suïza).
- ▲ 2013. «El paper de les tribus amazic en la construcció de les grans hortes fluvials. La séquia dels Hawwara a l'Horta de València», *3th International Medieval Meeting Lleida*.
- ▲ 2011. con Vicent Baydal, «'Contra barbaras nationes'. La justification de la guerre entre chrétiens et musulmans dans le croisade Castellane-aragonaise contre l'Émirat de Grenade en 1309», *Faire la guerre, faire la paix. 136é Congrès des sociétés historiques et scientifiques*, Perpiñán (Francia).
- ▲ 2011. «Le paysage des plaines irriguées valenciennes au Moyen Âge. Les transformations et les usages de la société tribale musulmane et la société féodale chrétienne». *North sea area versus Iberian Peninsula. Social dynamics of pre-modern peasant communities*. University of Antwerp, Amberes (Bélgica).
- ▲ 2011. «Dissenyar i construir sistemes hidràulics. Formes i dimensions de les hortes fluvials valencianes en època andalusina». *Trobada de joves investigadors: Paisatge, poblament i espais agraris en època andalusina*, Universitat de València, Valencia.
- ▲ 2010. Con Vicent Baydal, «Production, trade and use of the salt in the Kingdom of Valencia in the Middle Ages (13th-15th centuries)», *Rural History 2010 - An International Conference*, Brighthon (Reino Unido).

△ 2010. «Perspectivas y problemas en la aplicación de la arqueología hidráulica en las grandes huertas fluviales. Balance de la investigación en la Huerta de Valencia», *Cuestiones metodológicas y estado de la investigación. Iª Jornadas de Investigadores predoctorales en Ciencias de la Antigüedad y de la Edad Media*, Universidad Autónoma de Barcelona.

△ 2010. «Les hortes de Xirivella i Andarella en època medieval. Dos exemples de colonització en el paisatge de l'Horta Sud», *V Congrés d'Història de l'Horta Sud*, Alaquàs (Valencia).

△ 2009. Con Vicent Baydal, «Feudal settlers and colonized indigenous. Economy and colonial practices in the kingdom of Valencia (13th-14th centuries)», *XV World Economic History Congress*, Utrecht (Países Bajos).

△ 2009. Con Vicent Baydal, «La colonización feudal del reino de Valencia (siglos XIII-XIV)», *12th Annual Mediterranean Studies Congress*, Cagliari (Cerdeña, Italia).

△ 2009. Con Ivan Martínez Araque, «Les obres del palau reial de València. Un acostament a la història de la construcció valenciana en la baixa edat mitjana», *Contextos 1200 i 1400. Art de Catalunya i art de l'Europa meridional en dos canvis de segle*, Universitat de Barcelona.

△ 2009. Con Frederic Aparisi y Vicent Royo, «L'evolució del paisatge agrari de les hortes fluvials. Andalusins i moriscos a la vall dels Alcalans», *XIII Assemblea d'Història de la Ribera*, Llombai (Valencia).

△ 2008. «Sobre la rigidez de los sistemas hidráulicos y la evolución del parcelario en las huertas de moriscos. El caso de la acequia de Alèdua», *XI Simposio Internacional de Mudejarismo*, Teruel.

△ 2008. «La construcció de la séquia d'Alèdua abans i després de la conquesta feudal. Primers resultats de la prospecció hidràulica a la foia de Llombai», *XII Assemblea d'Història de la Ribera*. Guadassuar (Valencia).

△ 2007. Con Vicent Royo, «Dels Banū Aġġer a la colonització feudal. Anàlisi històrica del sistema hidràulic i el parcel·lari de la partida del Reialenc de Picanya», *IV Congrés d'Història de l'Horta Sud*, Torrent (Valencia).

Participación en Seminarios y Conferencias

△ 2017. «La irrigació a les grans hortes andalusines: reg tribal i comunal». *II Seminari de Ramaderia i Gestions comunals*. Universidad Autónoma de Barcelona.

△ 2012. «L'Arqueologia hidràulica en les grans hortes fluvials. Els orígens andalusins de l'horta de València i la seua evolució després de la conquesta de Jaume I». *Seminari d'Estudis Medievals*, Universitat de València.

- ▲ 2012 «Origen y evolución social de los grandes sistemas hidráulicos fluviales. Beréberes y feudales en la Huerta de Valencia». *Los paisajes del agua. Agrosistemas irrigados en montaña mediterránea*, Benalauría (Málaga).
- ▲ 2011. «L'horta de València: història i patrimoni». *Seminari permanent del Grau en Història i Patrimoni: Els paisatges de l'aigua. El patrimoni hidràulic valencià en el seu context històric*, Universitat Jaume I de Castelló.
- ▲ 2009. «Colonització tribal i colonització feudal a l'Horta de València. Paisatge i societat». *Seminari de Recerques en Curs*, Universitat de Girona.

Otros Méritos

- Miembro del grupo de investigación «FORVAL. Història i Dret foral valencians» de la Universidad Jaume I, coordinado por Vicent Baydal.
- Miembro del grupo de investigación «Landscapes of Conquest» de la Universidad de Valencia. Investigadores principales: Josep Torró y Enric Guinot.
- Miembro del *Grup Harca* [<http://harca.org/>]. Coeditor del blog de difusión histórica «Harca. Medievalistes valencians», [<http://blog.harca.org/>].
- Socio de la Sociedad Española de Estudios Medievales (SEEM)
- 2012-2013. Becario del Centre d'Investigacions Comarcals (CEIC) Alfons el Vell, del Ajuntament de Gandia, para la realización de un proyecto de investigación sobre las acequias del Alfàs y de en March, en Palma, Ador y Beniarjó (Valencia).
- 2011, 2-4 de junio. Coordinador de la Trobada de joves investigadors «Paisatge, poblament i espais agraris en època andalusina», organizado en el Departamento de Historia Medieval de la Universidad de Valencia.
- 2009. Documentalista en la excavación arqueológica del palacio real de Valencia realizada por el Servicio de Investigación Arqueológica Municipal (SIAM) del Ayuntamiento de Valencia.
- 2006. Ganador del Primer Premio de Historia Local de Aldaia.

ACTUALIZADO : Marzo de 2020